

Kaupunginhallitus/Pöytäkirja

Aika 14.06.2021 klo 14:00 - 15:24

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, kaupungintalo, Rantakatu 20/Teams-kokous

Käsitellyt asiat

Pykälä	Otsikko	Sivu
§ 260	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 261	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 262	Kaupunginvaltuuston 14.06.2021 kokouksen esityslistan tarkastaminen	5
§ 263	Siun soten kuntafoorumi 16.6.2021	6
§ 264	Lausunto kuntien ja kuntayhtymien talousraportoinnin muutoksista koskien tilivuotta 2022	11
§ 265	Helpotuksen ja vapautuksen myöntäminen yksittäistapauksessa kaupungille tulevan maksun tai saatavan suorittamisesta	14
§ 266	Konsernipalvelujen sijaisuuksista päättäminen 2019-2021	16
§ 267	Pöytäkirjat	17
§ 268	Viranhaltijapäätökset	18

Kaupunginhallitus/Pöytäkirja

Läsnä	Autti Hannele Eskelinen Seppo Heinonen Eila Hjälmi Heli Järvinen Anni Koskinen Sari Puhakka Paula Rauma Simo Wihonen Jussi Mustonen Juha Ketonen Matti Nuutinen Jere Vuojärvi Petja	2. varapuheenjohtaja Puheenjohtaja Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja Varajäsen Varajäsen	Läsnä sähköisesti Läsnä sähköisesti Läsnä sähköisesti Läsnä sähköisesti Läsnä sähköisesti
Muu läsnäolo	Karjalainen Kari Himanka Riitta Horttanainen Jari Penttinen Pekka Huikuri Satu	Esittelijä, kaupunginjohtaja Pöytäkirjanpitäjä, hallintopäällikkö Kansliapäällikkö Tietohallintopäällikkö Talousjohtaja	Paikalla klo 14:00- 15:08 tietoteknisenä avustajana Paikalla § 263-264 klo 14:15-15:16
Poissa	Rossi Hannes Törmälä Anssi Mäkisalo-Ropponen Merja	1. varapuheenjohtaja Jäsen Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja	
Allekirjoitukset	Seppo Eskelinen puheenjohtaja	Riitta Himanka pöytäkirjanpitäjä	
Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirja on tarkastettu 14.06.2021 Eila Heinonen pöytäkirjantarkastaja Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.	Sari Koskinen pöytäkirjantarkastaja	
Pöytäkirja on yleisesti nähtävillä	Pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi 14.06.2021 yleisessä tietoverkossa. Pöytäkirjanpitäjä	Riitta Himanka	

Kaupunginhallitus

§ 260

14.06.2021

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

KH 14.06.2021 § 260

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Totesi.

Kaupunginhallitus

§ 261

14.06.2021

Pöytäkirjantarkastajien valinta

KH 14.06.2021 § 261

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

valita pöytäkirjantarkastajiksi Eila Heinosen ja Sari Koskisen.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus

§ 262

14.06.2021

Kaupunginvaltuuston 14.06.2021 kokouksen esityslistan tarkastaminen

KH 14.06.2021 § 262

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

hyväksyä kaupunginvaltuuston esityslistalla olevat asiaselostukset siten muutettuna kuin korjausluettelo osoittaa.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Korjausluettelo ei tarvita.

Kaupunginhallitus

§ 263

14.06.2021

Siun soten kuntafoorumi 16.6.2021

KH 14.06.2021 § 263

1708/00.00.01.01.02/2021

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän, Siun soten, perussopimuksen 5 luvun 21 §:n mukaan "Kerran vuodessa järjestetään tilinpäätöksen ja toiminnan tarkastamisen jälkeen yhteinen kuntafoorumi, josta määrätään tarkemmin hallintosäännössä".

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän, Siun soten, hallintosäännön 5 luvun 1 §:n mukaan "Tilinpäätöksen ja toiminnan tarkastamisen jälkeen järjestetään kuntafoorumi, joka on jäsenkuntien ja kuntayhtymän välinen vuotuinen seuranta tapaaminen. Foorumissa käydään läpi viimeksi päättyneen tilikauden toiminnan ja talouden kehitys ja näihin liittyvien tavoitteiden toteutuminen. Kuntafoorumeissa käydään läpi tiedossa olevat tulevan taloussuunnittelukauden toimintaan ja talouteen vaikuttavat tekijät. Kuntafoorumeissa pohjustetaan talousarvion laadintaan liittyviä omistajaohjausneuvotteluja."

Kuntafoorumi järjestetään Teams-kokouksena keskiviikkona 16.6.2021 klo 18:00. Kuntafoorumeissa käsitellään mm. seuraavat asiat:

- Siun soten vuoden 2020 toiminnan ja talouden kehitys sekä tavoitteiden toteutuminen
- Vuoden 2021 ensimmäisen osavuositarkastuksen esittely
- Koronatilannekatsaus
- Tiedossa olevat tulevan taloussuunnittelukauden toimintaan ja talouteen vaikuttavat tekijät

Joensuun kaupunginhallitus on kokouksessaan 31.5.2021 valinnut edustajiksi Siun soten kuntafoorumiin Seppo Eskelisen, Hannele Autin, Hannes Rossin, Anssi Törmälän, Anni Järvisen, Kari Karjalaisen ja Satu Huikurin.

Kuntatalouden tilanne on ollut viime vuosina haasteellinen ja näkymät ovat olleet heikot. Vuonna 2019 kuntatalouden tulos oli ennätyksellisen heikko. Vuosi 2020 oli puolestaan kaikin tavoin varsin poikkeuksellinen, myös kuntatalouden näkökulmasta. Koronapandemia ja sen torjumiseksi tehdyt rajoitustoimet romahduttivat keväällä 2020 talouden tilanteen ja näkymät muuttuivat hetkessä sumuisiksi. Myös kuntatalouden ennusteet heikkenivät nopeasti erityisesti verotulokertymiä koskevien arvioiden heikentymisen ja sosiaali- ja terveystalouden kasvupaineen seurauksena. Kuntatalouden tilanne muodostui kuitenkin lopulta ennakoitua paremmaksi valtion mittavien tukitoimien ja pelättyä paremman verokehityksen seurauksena.

Kuntatalouden tila näyttää myös vuoden 2021 osalta kohtuulliselta. Kuntatalouden tilanteeseen vaikuttaa erityisesti koronapandemian pelättyä pienempi vaikutus Suomen talouden ja erityisesti verotulojen kehitykseen sekä valtion vuodelle 2021 kuntatalouteen kohdistamat tukitoimet. Kuntatalouden tilanteen on kuitenkin arvioitu heikkenevän vuoteen 2020 nähden ja heikentyvän edelleen vuonna 2022 kuluvaan vuoteen nähden. Kuntatalouden rakenteelliset ongelmat ovat myös edelleen olemassa.

On huomattava, että vaikka kuntatalous on selvinnyt koronapandemiasta tähän mennessä odotettua paremmin, ei koronapandemian lopullinen vaikutus kuntatalouteen ole vielä tiedossa. Pandemia aiheuttaa edelleen epävarmuutta talouden ennusteisiin. Tämän hetkisten ennusteiden mukaan Suomen talouden on ennustettu kasvavan heikon pohjan vuoksi vuosina 2021-2022 noin 2,5 %

Kaupunginhallitus

§ 263

14.06.2021

vuositasolla, mutta kasvu on hidastumassa jo vuodesta 2023 alkaen ja painuu lähelle 1 %:n vuosikasvua vuoteen 2025 mennessä. Suomen julkisen talouden tila on heikentynyt koronapandemian seurauksena merkittävästi ja talouden kasvuennusteesta huolimatta julkisen talouden alijäämä on jäämässä heikommaksi kuin ennen koronakriisiä. Julkisessa taloudessa vallitsee edelleen rakenteellinen tulojen ja menojen välinen epätasapaino, mitä heikentää entisestään väestörakenteesta johtuva hoivamenojen kasvuennuste ja työikäisen määrän pieneneminen. Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää tulevana vuosina toimenpiteitä, jotka vaikuttavat myös kuntien ja kuntayhtymien järjestämiin palveluihin.

Koronapandemia ja siihen liittyvä epävarmuus on vaikeuttanut kuntatalouden suunnittelua, mutta kuntatalouteen on kohdistunut viime vuosina, käytännössä koko Siun soten toiminta-ajan, varsin paljon muutoksia. Koronapandemia ja sen vaikutukset ovat mittaluokaltaan merkittävimmät, mutta kuntatalouden suunnitteluun on tuonut haasteita myös kilpailukyky sopimuksen vaikutukset vero- ja valtionosuuskertymään, verotukseen tehtyjen muutosten vaikutukset verokertymään sekä valtionosuuksiin erityisesti vuosina 2017-2019 kohdistuneet leikkaukset. Samanaikaisesti kuntien tehtävät ovat lisääntyneet. Jos valtion mittavia, kertaluontoisia koronaan liittyviä tukitoimia ei huomioida, on kuntien vero- ja valtionosuuskehitys ollut viime vuosina suhteellisen vaimeaa ja Pohjois-Karjalassa kasvu on jäänyt koko maatakin hitaammaksi. Hitaan tulo- ja palveluiden kasvun johdosta kuntien on ollut välttämätöntä viedä rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia laaja-alaisesti eteenpäin.

Haasteellisessa kuntatalouden tilanteessa Siun soten voidaan katsoa onnistuneen hyvin kuntayhtymän perustamisen yhteydessä asetettujen taloudellisten tavoitteiden toteuttamisessa. Siun soten toimintamenot kasvoivat 1,7 % vuonna 2018, 1,3 % vuonna 2019 ja 1,9 % vuonna 2020. Maltillisesta kasvusta huolimatta Siun soten tilinpäätökset ovat olleet koko kuntayhtymän toiminta-ajan alijäämäisiä. Katettavan alijäämän määrä on kuitenkin ollut toiminnan laajuus huomioiden suhteellisen maltillinen ollen vuoden 2020 lopussa 12,2 milj. euroa. Vuoden 2020 tilinpäätös oli 5,0 milj. euroa alijäämäinen.

Kuntien yhteisen omistajaohjauksen linjausten mukaisesti kunnat ovat sitoutuneet kattamaan Siun soten vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaisen alijäämän vuonna 2021 ylimääräisellä maksulla. Maksun suuruutta määriteltäessä huomioidaan valtion vuoden 2021 puolella maksama valtionavustus sairaanhoitopiireille vuoteen 2020 kohdistuvan osuuden osalta. Kunnat ovat käsitelleet perussopimuksen muutoksen. Perussopimuksen muutos on lainvoimainen kesäkuun aikana. Ylimääräinen maksu maksetaan kuntayhtymälle elokuussa 2021 kahdessa erässä.

Kuntien maksuosuuksien muutoksesta on neuvoteltu Siun soten perussopimuksen mukaisesti vuosittain kuntien yhteisessä omistajaohjauksessa.

Siun soten vuoden 2019 talousarvio perustui kuntamaksuosuuksien 2,8 %:n kasvulla ja vuoden 2020 talousarvio 2,2 %:n kasvulle. Kuntakohtaiset muutokset määräytyvät perussopimuksessa määritellyn mukaisesti. Laskennassa huomioidaan kahden edellisen vuoden tilinpäätös ja kuluvan vuoden ennuste perussopimuksessa määriteltynä paino- arvojen mukaisesti. Kuntakohtaiset prosentit voivat siten poiketa olennaisestikin Siun sotelle määritellystä kokonaiskehityksestä.

Siun soten vuoden 2021 talousarvio perustuu sote-palvelujen osalta kuntamaksuosuuksien 2,8 %:n kasvuun. Ympäristöterveydenhuollon palveluiden maksuosuudet kasvavat 3,5 % ja pelastustoimen palvelujen 9,6 %. Talousarvion mukainen ali-/yli jäämä on 0. Jäsenkuntien maksuosuudet on määritellyt kuntayhtymän esittämän kasvutarpeen mukaisesti. Talousarvio ei sisällä varausta

Kaupunginhallitus

§ 263

14.06.2021

koronapandemiasta aiheutuviin kustannuksiin, mutta lähtökohtaisesti valtio on sitoutunut kattamaan pandemiasta aiheutuneet lisäkustannukset.

Kuntayhtymän huhtikuun lopun tilanteeseen perustuva tulosennuste osoittaa 15 milj. euron alijäämää. Ennusteen mukaan kuntayhtymän normaali toiminta on ylittymässä noin 5 milj. euroa. Koronapandemiasta on ennusteen mukaan aiheutumassa lisäkustannuksia noin 14 milj. euroa, josta tähän mennessä saatu valtionosuuspäätos kattaa noin 4 milj. euroa. Koronapandemiasta aiheutuneet kustannukset heikentävät siten kuluvan vuoden ennustetta noin 10 milj. eurolla. Ennusteessa ei ole huomioitu valtion tukitoimia. Valtio on lähtökohtaisesti sitoutunut kattamaan kunnille ja kuntayhtymille koronapandemiasta aiheutuneet kustannukset vuoden 2021 talousarviossa. Valtion talousarviossa on varattu 1,615 mrd. euroa määräraha koronapandemiasta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen, lisäksi talousarvio sisältää mm. rajojen terveysturvallisuuteen kohdistuvan valtionavustuksen. Suurimman, 1,615 mrd. euron, valtionavustuksen haku on valmistelussa. Avustushaku on tarkoitus toteuttaa kahdessa erässä. Avustushaussa on pääpaino testauksen ja jäljittämisen, rokottamisen ja hoidon kustannusten korvaamisessa, mutta tarkempi avustusmalli ja jakoperuste on vielä valmistelussa.

Huomioiden haettavaksi tuleva valtionavustus on todennäköistä, että Siun soten kuluvan vuoden toteutuma muodostuu nyt esitettyä ennustetta selvästi paremmaksi. Ns. normaaliin toimintaan kohdistuu lievää ylityspainetta, mutta kokonaisuutena kuluvan vuoden toteutuma voi olla hyvin lähellä hyväksyttyä talousarviota oletuksella, että valtionavustukset kattavat koronapandemiasta aiheutuvat lisäkustannukset.

Siun soten kustannuskehitys on kokonaisuutena ollut maltillinen, mutta Joensuun sosiaali- ja terveystalouden kustannusten kasvu on viime vuosina ollut selvästi Siun soten keskimääräistä kasvua nopeampaa. Tätä selittää osaltaan Joensuun myönteinen väestönkasvu ja väestörakenne. Kaupungin sote-maksuosuuksien pohjana olevat kustannukset kasvoivat vuonna 2019 runsaat 6 % ja vuonna 2020 runsaat 3 %. Kustannusten kasvu on viime vuosina jakautunut laajasti eri palveluihin, eikä kasvu siten selity yksittäisten palveluiden muutoksilla. Vuoden 2020 kustannusten kasvun vertailua edelliseen vuoteen nähden vaikeuttaa koronapandemia – koronapandemia on lisännyt osan palveluista kustannuksia, mutta toisaalta vähentänyt joidenkin palveluiden käyttöä. Yhteenveto Joensuun sote-palveluiden kustannusten kehityksestä palvelukokonaisuuksittain vuodelta 2020 on esitetty sähköisen kokouksen oheismateriaalina.

Joensuun sosiaali- ja terveystalouden keskimääräistä nopeammasta kasvusta on seurannut, että Joensuun suhteellinen osuus Siun soten maksuosuuksista on kasvanut koko Siun soten toiminta-ajan. Kuntien maksuosuustaulukon mukaisesti Joensuun osuus oli vuoden 2017 toteutumien mukaisesti vajaat 40 %, kun vuoden 2020 toteutuman mukaan Joensuun osuus on jo lähes 42 %. Siun soten laatiman, vuoden 2021 ensimmäisen kuntakohtaisen ennusteen mukaan Joensuun sosiaali- ja terveystalouden menojen kasvu on jatkunut korkeampana kuin kuntayhtymässä keskimäärin. Siun soten huhtikuun tilanteeseen perustuvan raportin mukaan Joensuun sote-kustannukset ovat kasvaneet noin 6 % edellisvuoteen nähden, kun vastaava luku koko kuntayhtymän tasolla on noin 5 %. Kustannusten kasvu ei kuitenkaan ole koronapandemian johdosta täysin vertailukelpoinen edellisvuoteen nähden. Siun soten laatima raportti sosiaali- ja terveystalouden toteutumisesta ajalta 1-4/2021 on esitetty sähköisen kokouksen oheismateriaalina. Oheismateriaalissa on esitetty myös tarkemmat toteutumatiedot Joensuun osalta ns. palvelupaketitasolla.

Jos sote-uudistus etenee suunnitellusti, vuosi 2022 olisi jäämässä viimeiseksi vuodeksi nykyisellä sosiaali- ja terveystalouden järjestämismallilla. Vireillä olevan uudistuksen mukaan sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen

Kaupunginhallitus

§ 263

14.06.2021

järjestämisvastuu on siirtymässä vuoden 2023 alusta lukien kunnilta hyvinvointialueille. Muutoksen myötä em. palvelujen kustannukset ja niitä vastaavat tulot siirtyisivät kunnilta valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa.

Hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset määräytyvät kunnittaisten vuosien 2021 ja 2022 tietojen mukaan. Taso skaalataan koko maan tasolla vuoden 2022 tasoon. Hyvinvointialueiden rahoitus on laskennallista ja perustuu tarveperusteisuuteen. Siun soten rahoitus on uudistuksen myötä kasvamassa nykytilanteeseen nähden, mutta uudistukseen sisältyvän siirtymätasauksen johdosta Siun sote ei ole saamassa laskennallista rahoitusta täysimääräisenä siirtymäajankaan jälkeen.

Sote-uudistuksella on vaikutusta kuntien taloudelliseen tilanteeseen. Kuntien tuloja ja kustannuksia siirtyy koko maan tasolla yhtä paljon, mutta kunnittain erot voivat olla lähtökohtaisesti suuret. Kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi järjestelmään sisältyy muutostasauselementtejä. Ns. muutosrajoittumilla siirtyvien kustannusten ja tulojen erotusta tasataan 60 %:lla erotuksesta ja kuntien talouden tasapainon muutosta rajoitetaan viiden vuoden porrastetulla siirtymätasauksella ja pysyvällä 60 euron asukaskohtaisella enimmäismuutoksella.

Kuntien näkökulmasta uudistus on rakennettu siten, että uuden kunnan talouteen vaikuttaa merkittävästi uudistusta edeltävä lähtötilanne ja sosiaali- ja terveyspalvelujen menojen kehitys. Käytännössä malli on rakennettu siten, että mikäli kunnan tilanne on heikko uudistusta edeltävänä vuonna 2022, se säilyy heikkona myös uudistuksen jälkeen ja päinvastoin. Lisäksi uuden kunnan valtionosuuksiin vaikuttaa pysyvästi siirtyvien sote-kustannusten määrä, mistä seuraa, että tarkasteluvuosina 2021-2022 keskimääräistä suurempi sote-kustannusten nousu vaikuttaa siten myös uuden kunnan valtionosuuksien tasoa pienentävästi.

Tähän mennessä tehtyjen laskelmien mukaan Joensuun kaupungin tilanne on sote-uudistuksen myötä heikentymässä. Lopullisiin laskelmiin vaikuttaa vuosien 2021 ja 2022 toteutumat ja Joensuun suhteellinen kehitys koko maahan nähden, mutta uusimman, vuosien 2021-2022 talousarviotietoihin perustuvan arviolaskelman mukaan rahoitusasema heikkenee nykyiseen tilanteeseen nähden noin 4 milj. euroa. Käytännössä, jos Joensuun talous olisi tasapainossa ennen uudistusta, tämä merkitsee uudelle kunnalle viiden vuoden siirtymäajalla noin 4 milj. euron sopeutustarvetta. On kuitenkin huomattava, että lopulliseen sopeutustarpeeseen vaikuttaa uudistusta edeltävä lähtötilanne. Mikäli kaupungin talous olisi vuonna 2022 alijäämäinen, alijäämäinen tilanne periytyy myös uudistuksen jälkeiseksi lähtökohdaksi, jolloin sopeutustarve voisi muodostua huomattavasti 4 milj. euron tasoa suuremmaksi. Sopeutustarpeen suuruutta arvioitaessa on huomattava, että uuden kunnan mahdollisuudet sopeuttaa toimintaansa ovat nykyistä rajallisemmat, koska kaupungin toimintakate ja myös vero- ja valtionosuuksien määrä alenevat merkittävästi nykyisestä. Sopeutustarve kohdistuisi siten kokonaisuudessaan kaupungille jääviin tehtäviin, käytännössä suurelta osin hyvinvoinnin toimialan palveluihin. Uudistus vaikuttaa myös kaupungin mahdollisuuksiin investoida, kun suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa muutoksen myötä merkittävästi.

Kuntien yhteisessä omistajaohjauksessa asetettiin kuntatalouden heikot näkymät huomioiden tavoitteeksi Siun soten rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten jatkaminen tavoitteena vuodelle 2022 ennakoidun kustannusten kasvupaineen (3,8 %) puolittaminen. Kuntien toimittamiin tietoihin perustuvan arvion mukaan maakunnan kuntien talous jäisi Siun soten kustannuskasvun puolittamisesta huolimatta vuonna 2022 selvästi alijäämäiseksi.

Kuntatalouden tilanne on kokonaisuutena hieman syksyllä 2020 arvioitua parempi, mutta huomioiden lähtöennusteiden alijäämän suuruus, liikkumavara vuodelle

Kaupunginhallitus

§ 263

14.06.2021

2021 on edelleen pieni. Esimerkiksi Joensuun taloussuunnitelma on vuodelle 2022 11 milj. euroa alijäämäinen. Myös valtiovarainministeriön vuoden ns. kuntatalouden painelaskelma osoittaa vuodelle 2022 sekä Joensuun että maakunnan osalta alijäämäistä tulosta. Arvio perustuu koko maan tasolla päivitettyihin vero- ja valtionosuusarvioihin sekä toimintamenojen osalta kuntien taloussuunnitelmatietoihin. Painelaskelmat osoittavat, että liikkumavaraa vuoden 2022 talousarviovalmisteluun ei käytännössä ole, vaikka tuloarviot ovat jonkin verran parantuneet syksyllä 2020 arvioituun nähden.

Kaupunkikonsernin uusi strategia valmistuu syksyllä. Strategia sisältää myös talouden linjaukset huomioiden vireillä oleva sote-uudistus. Vuoden 2022 talousarviota koskevat linjaukset sisältäen käyttötalousmenojen kasvua koskevat tavoitteet käsitellään talousarviovalmistelun yhteydessä syys-lokakuussa.

Valmistelija: talousjohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

antaa edellä kirjoitetun evästyksen 16.6.2021 pidettävään kuntafoorumiin.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Talousjohtaja Satu Huikuri oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.

Oheismateriaali

Kuntaraportti 2020 Joensuu

Kuntaraportti tammi-huhtikuu 2021 Joensuu

Tietopakettikohtainen erittely tammi-huhtikuu 2021 Joensuu

Kaupunginhallitus

§ 264

14.06.2021

Lausunto kuntien ja kuntayhtymien talousraportoinnin muutoksista koskien tilivuotta 2022KH 14.06.2021 § 264
1796/00.01.06/2021

Valtiovarainministeriö pyytää kunnilta lausuntoja valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäviin kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettaviin tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitettävistä muutoksista koskien tilikautta 2022. Lausuntoja pyydetään 18.6.2021 mennessä.

Lausuntopyynnön taustalla on lainsäädäntö ja valtioneuvoston sekä valtiovarainministeriön asetukset, joiden perusteella kuntien ja kuntayhtymien tulee vuoden 2021 alusta lähtien raportoida taloustietonsa automaattisesti. Tiedot raportoidaan Valtiokonttorin Kuntatalouden tietopalvelua käyttäen. Raportointia varten on rakennettu uudet raportointikokonaisuudet kuntien ja kuntayhtymien taloushallinnon järjestelmiin. Valtiovarainministeriön asetus talousraportoinnista on annettu 8.10.2020, jonka jälkeen raportoitavissa tietosisällöissä on havaittu tarkennustarpeita sekä tietosisältöjen että teknisten kuvausten osalta. Lausuntoa pyydetään palveluluokituksen ja muiden tietokokonaisuuksien sisältöihin ja uusiin palveluluokkiin, teknisiin määrittelyihin sekä uusiin tietokokonaisuuksiin. Lausuntopyynnössä on pyydetty esittämään konkreettinen parannusehdotus kohtiin, joista lausunnonantaja on eri mieltä.

Kuntien taloustietojen automatisaatio on merkinnyt kuntien raportointivaateiden lisääntymistä. Muutosvaiheessa taloustietojen raportoinnin automatisaatio on sitonut merkittävästi taloushallinnon resursseja ja lisännyt kuntien kustannuksia mm. taloushallinnon järjestelmiin tehtävien muutosten johdosta. Automatisaation tavoitteesta huolimatta raportointi vaatii edelleen merkittävästi työpanosta, jotta raportoitavat tiedot saadaan lähetettyä automaattisesti. Muutosvaiheen lisääntynyt työmäärä ja kustannukset huomioiden uusiin vaatimuksiin toivotaan tässä vaiheessa suhtauduttavan pidättyvästi.

Lausuntopyynnössä on esitetty muutoksia ns. TOTT-raporttiin (Tietoja esiopetuksen, perusopetuksen, perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen taloudesta -raportti). Kun TOTT-raportointi ja muutkin raportointikokonaisuudet saadaan toimimaan, tulisi raporteissa pidättäytyä vuosittaisista muutoksista. Mikäli numeroinnit ja määrittelyt muuttuvat vuosittain, kunnille aiheutuu lisäkustannuksia ohjelmatoimittajien tekemistä muutoksista.

TOTT-raporttiin esitetyt muutokset 2-vuotisesta esiopetuksen kokeilusta sekä oppivelvollisuuden laajentamisesta merkitsevät kunnille uusia raportointivaateita. Raportointivaateiden kasvusta huolimatta muutosta voidaan katsoa tältä osin perustelluksi, mutta raportoinnin ohjeistusta tulee tarkentaa mahdollisimman pian, jotta kunnissa on talousarvion laadintavaiheessa mahdollisuus huomioida raportointivelvoite oikeanlaisena organisaatorakenteena ja oikeina laskentatunnisteina ja näin voidaan jo talousarviot laatia oikealle rakenteelle.

Lausuntopyynnössä on esitetty laajennuksia ns. KKYTT-raporttiin (Kuntien ja kuntayhtymien kalenterivuotta koskevat tilinpäätöstietoja täydentävät muut taloustiedot -raportti). Uusi raportointivelvollisuus koskisi kulttuurifestivaaleja. Joensuun kaupunki esittää, että kuntien raportointivelvoitetta ei tältä osin laajenneta. Uudesta raportointivelvollisuudesta aiheutuu kunnille kirjauskäytäntöjen muutoksia, esimerkiksi uusien laskentatunnistearvojen käyttöönotto, ja järjestelmäkustannuksia uusien raportointikokonaisuuksien rakentamisesta. Toisaalta on huomattava, että automatisoidun raportoinnin tavoitteet eivät tältä osin todennäköisesti toteudu, koska kunnilla ei välttämättä ole

Kaupunginhallitus

§ 264

14.06.2021

erillisiä järjestelmiä, joista tietoja voitaisiin automaattisesti raportoida vaan raportointi olisi manuaalista esimerkiksi kävijämäärätietojen osalta.

Yleisemminkin taloustietojen raportoinnin yhteydessä tulisi ainakin toistaiseksi pidättäytyä määrällisten tietojen (esim. kävijämäärät) raportoinneista. Lisäksi kaikkien uusien raportointikokonaisuuksien osalta tulisi olla varmistettu se, että raportoituja tietoja hyödynnetään laajasti, jolloin raportointi katsotaan perustelluksi kuntatalouden raportointipalvelun kautta. Lisäksi tulee varmistua siitä, että tietoja ei ole saatavilla muilla tavoin.

Lausuntopyynnön mukaan vuodesta 2022 lähtien tulisi automaattisen raportoinnin piiriin kuntien markkinoilla tapahtuva toiminta, eli ns. eriytetty liiketoiminta. Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV on käynnistänyt Avien kanssa selvityksen kuntien markkinoilla tapahtuvasta toiminnasta. Ehdotamme, että markkinoilla tapahtuvan toiminnan raportointi otetaan mukaan automaattiseen raportointiin KKV:n ja Avien tekemän selvityksen jälkeen aikaisintaan vasta tilikaudelta 2023 ja raportointi näistä yksiköistä tapahtuisi vain tilinpäätösvaiheessa eikä neljännesvuosi- tai puolivuosisraportoinnin yhteydessä. Lisäksi raportointivelvollisuuden laajentamista arvioitaessa tulisi arvioida eriyttämiselle nyt asetetun rajan (40 000 euroa) tarkoituksenmukaisuutta.

Eriytetävää liiketoimintaa koskevien raportointivaateiden lisäämistä arvioitaessa, on huomattava kyseessä on kuntien toiminnan kannalta yleensä kovin vähämerkityksinen tulo- ja kuluerä, koska eriyttämisen kohteena on myös hyvin pieniä toimintoja. Esimerkiksi Joensuun kaupungin eriytetyistä toiminnoista pienimpien toimintakulut ovat n. 0,01 % peruskaupungin ulkoisista toimintakuluista ja suurimmankin toiminnon vain n. 0,2 % ulkoisista toimintakuluista ja eriytettyjen toimintojen yhteenlaskettu liikevaihto oli 2,2 milj. euroa, eli noin 3,4 % ulkoisista toimintatuotoista. Jokaisen eriytetyn toiminnon raportointi erillisenä tuloslaskelmana lisää tilinpäätösvaiheessa lähetettävien raporttien ja raporttien lähettämiseen käytetyn työajan määrää olennaisesti. Esimerkiksi Joensuun kaupungin eriytettyjä toimintoja vuodelta 2021 oli seitsemän, mikä tarkoittaa jokaisen eriytetyn toiminnon raportoinnista TOLT-raportissa (kuntien liikelaitosten ja taseyksiköiden perustietoraportti) ja sen jälkeen tuloslaskelmien raportoinnista liikelaitoskaavassa. Lisäksi tulisi huomioida se, että kaikkia toimintoja ei ole mahdollista raportoida suoraan automaattisesti kuntien talousjärjestelmistä. Esimerkiksi Joensuun kaupungin Tilakeskuksen eriytetyn toiminnan tuloslaskelma on saatu yhdistämällä kiinteistöjärjestelmän ja talousjärjestelmän raportteja ja tekemällä laskentaa ns. käsilaskentana, mistä seuraa, ettei automatisoidun raportoinnin tavoitteet eivät tältä osin toteudu. Lisäksi liikelaitoksen tuloslaskelmakaavan käyttäminen aiheuttaa lisäkustannuksia järjestelmien muutoksen vuoksi.

Lausuntopyynnössä pyydetään lausuntoa palveluluokitukseen liittyviin muutoksiin. Muutoksia on kuvattu tarkemmin pykälän liitteenä olevan lausuntopyynnön liitteissä 1 ja 2.

Ehdotus sisältää tarkennuksia työllisyyspalvelujen palveluluokkaan. Palveluokan määrittämisellä on merkitystä sote-uudistuksen yhteydessä tehtäviin rahoituslaskelmiin, koska esityksen mukaan työllisyyspalvelut katsotaan kuuluvaksi osin vireillä olevan sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueille siirtyviin palveluluokkiin.

Joensuun kaupunki esittää, että palveluluokassa 5552 Työllisyyspalvelut tulisi raportoida myös työllisyyden kuntakokeiluun liittyvät tehtävät sekä laaja työnantajayhteistyö työpaikkojen ja työnantajien kohtaamisen edistämiseksi. Ehdotamme, että nämä seikat lisätään kyseisen luokan palvelukuvaukseen.

Kaupunginhallitus

§ 264

14.06.2021

Lisäksi huomautamme, että monet kunnat, esimerkiksi Joensuun kaupunki, järjestävät työllisyyttä edistävänä palveluna kuntouttavan työtoiminnan paikkoja, joihin on kytketty yksilövalmennus sekä kiinteä työelämäyhteys. Nämä paikat sisältyvät työllisyyspalvelujen palvelukokonaisuuteen. Tällä hetkellä asiakasohjaus toteutuu soten kautta. Soteuudistuksen jälkeenkin kunnilla on edelleen intressi järjestää kuntouttavaa työtoimintaa kiinteällä työelämäyhteydellä erityisesti sen vuoksi, että hallituksen kehysriihen päätöksen mukaisesti kunnilla tulisi vuodesta 2024 lähtien olemaan kokonaisvastuu työllisyyden edistämisestä. Ehdotamme, että kun kuntouttava työtoiminta järjestetään kunnassa siten, että siinä on kiinteä työelämäyhteys, toiminta raportoidaan palveluluokassa 5552.

Kuntaliitto on ilmoittanut, että Kuntaliiton lausunto pyritään julkaisemaan ennen lausuntoaajan päättymistä. Kaupungin lausuntoa voi olla tarpeen täydentää vielä Kuntaliiton lausunnon julkaisemisen jälkeen.

Valmistelija: talouspäälikkö

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

antaa yllä olevan lausunnon valtiovarainministeriölle. Lisäksi kaupunginhallitus valtuuttaa talouspäälikön tarvittaessa täydentämään Joensuun kaupungin lausuntoa Kuntaliiton lausunnon perusteella.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Talusojohtaja Satu Huikuri oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.

Liitteet

- [1] 20210610_Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäviin kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettaviin tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitettävistä muutoksista koskien tilikautt
- [2] Liite 1. Tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitetyt muutokset (1)
- [3] Liite 2. Kuntien ja kuntayhtymien palveluluokitukseen esitetyt muutokset (1)

Kaupunginhallitus	§ 68	08.02.2021
Kaupunginhallitus	§ 265	14.06.2021

Helpotuksen ja vapautuksen myöntäminen yksittäistapauksessa kaupungille tulevan maksun tai saatavan suorittamisesta

KH 08.02.2021 § 68

Joensuun kaupungin hallintosäännön 6 §:n mukaan kaupunginhallituksen ratkaisultaan kuuluu helpotuksen tai vapautuksen myöntäminen yksittäistapauksessa kaupungille tulevan maksun tai saatavan suorittamisessa.

Hallintosäännön 103 §:n mukaan toimielin voi toimivaltansa rajoissa siirtää ratkaistavakseen säädetyn tai hallintosäännöllä sille määrätyn asian alaiselleen toimielimelle tai viranhaltijalle, mikäli se lain mukaan on mahdollista.

Se, jolle toimivaltaa on siirretty tähän pykälään perustuvalla päätöksellä, ei voi enää siirtää tätä toimivaltaa edelleen.

Yksityiskohtainen päätöksenteko näissä tapauksissa on tarkoituksenmukaista siirtää viranhaltijatasolle ja ratkaisut tehdään normaalisti kirjallisina viranhaltijapäätöksinä.

Erityisesti tulee huomioida tapaukset, jossa tilojen käyttö on estetty vallitsevassa koronatilanteessa valtion tai kaupungin toimenpiteiden johdosta.

Korona -epidemian edelleen jatkuessa v. 2021 kaupungille on jo tässä vaiheessa tullut eräitä kaupungin vuokraamia tiloja koskevia vuokrahuojennusanomuksia, joiden osalta tapauskohtaiset ratkaisut olisi perusteltua tehdä viranhaltijapäätöksinä. Esille on noussut kulttuuri- ja liikuntatilojen käyttöä koskevia tilavuokria ja eräitä ravintolatiloja koskevia tilavuokrakysymyksiä.

Valmistelija: kansliapäällikkö

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

siirtää kaupunginjohtajalle 30.6.2021 saakka ratkaisuvallan kaupungin/tilakeskuksen vuokraamien tilojen vuokranmaksuhelpotuksista yksittäistapauksissa koronavirusepidemian aiheuttamassa tilanteessa.

Maksuhelpotuksista voidaan tämän perusteella päättää enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KH 14.06.2021 § 265
1171/02.05.00.01.00/2021

Kaupunginhallitus päätti 7.6.2021 § 253 hyväksyä suunnitelman luovan alan ja tapahtumien tukemiseksi. Päätökseen liittyy mahdollisuus helpotuksen tai vapautuksen myöntämiseen kaupungin tilavuokrista vuoden 2021 aikana. Näistä hakemuksista tehdään harkintaan perustuvat erillispäätökset tapauskohtaisesti.

Aiemmin tehtyä delegointipäätöstä on siten syytä jatkaa.

Kaupunginhallitus	§ 68	08.02.2021
Kaupunginhallitus	§ 265	14.06.2021

Valmistelija: kansliapäällikkö

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

siirtää kaupunginjohtajalle 31.12.2021 saakka ratkaisuvallan kaupungin/tilakeskuksen vuokraamien tilojen vuokranmaksuhelpotuksista yksittäistapauksissa koronavirusepidemian aiheuttamassa tilanteessa.

Maksuhelpotuksista voidaan tämän perusteella päättää enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus

§ 266

14.06.2021

Konsernipalvelujen sijaisuuksista päättäminen 2019-2021

KH 14.06.2021 § 266

957/00.01.01.02/2021

Joensuun kaupungin hallintosäännön 68 §:n mukaan kaupunkiympäristöjohtajan, kehitysjohtajan sekä konsernipalvelujen yksiköiden johtajien sekä muiden johtajien sijaisen määrää se toimielin, jonka alainen viranhaltija on. Hyvinvointijohtajan sijaisen määrää kasvatusta- ja koulutuslautakunta.

Hallintosäännön 30 §:n mukaan konsernipalvelujen yksiköitä ovat hallintopalvelut, talouspalvelut ja henkilöstöpalvelut. Hallintopalveluja johtaa kansliapäällikkö, talouspalveluja talousjohtaja ja henkilöstöpalveluja henkilöstöjohtaja.

Lisäksi konsernipalveluissa on kaupunginjohtajan alaisuudessa kehitysjohtaja.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 19.8.2019 § 312 määrännyt konsernipalveluiden sijaisuudet kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2019-2021.

Talousjohtajan ensimmäisenä sijaisena on ollut hyvinvoinnin taloudesta vastannut palvelujohtaja Juhani Junnilainen ja toisena sijaisena talouspäällikkö Tiina Eskelinen. Henkilöstövahdoksista johtuen tulee päivittää talousjohtajan sijaisuus.

Valmistelija: hallintopäällikkö

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

määrätä talousjohtajan sijaisuuden kaupunginhallituksen jäljellä olevan toimikauden 2021 loppuun saakka seuraavasti:

Viranhaltija

talousjohtaja Satu Huikuri

Sijainen

1. talouspäällikkö Tiina Eskelinen

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus

§ 267

14.06.2021

Pöytäkirjat

KH 14.06.2021 § 267

Pöytäkirjat:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta	03.06.2021
Omistajaohjausjaosto	07.06.2021
Sisäisen tarkastuksen toimikunta (s)	26.05.2021

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

merkitä tiedokseen, eikä oteta kuntalain 92 §:n nojalla kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus

§ 268

14.06.2021

Viranhaltijapäätökset

KH 14.06.2021 § 268

80/00.02.01.01/2020

Viranhaltijapäätökset:

Kehitysjohtaja	07.06.2021 § 13
Kehitysjohtaja	09.06.2021 § 14
Henkilöstöjohtaja	03.06.2021 § 5, 6
Markkinointijohtaja	07.06.2021 § 6, 7
Tietohallintopäällikkö	09.06.2021 § 3

Viranhaltijapäätökset oheismateriaalina sähköisessä kokouksessa.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

merkitä tiedokseen, eikä oteta kuntalain 92 §:n nojalla kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Oheismateriaali

Johtamista ja tiimiytymistä tukevan valmentavan harjoitusohjelman hankkiminen Joensuun seudun työllisyyden kuntakokeiluun
Joensuun kirjallisuustapahtuma 17. - 19.9.2021
Katujunan liikennöintituki vuonna 2021
Asukas- ja kyläyhdistysten toiminta-avustuksen myöntäminen v. 2021
Maaseudun kehittämisavustusten myöntäminen huhtikuun 2021 haun perusteella
Valokuituyhteyden tilaaminen Mehtimäen liikunta- ja urheiluhalliin
Joensuun Entrepreneurship Society ry:n yhteistyösopimus
Kehitysjohtajan 7.6.2021 § 13 päätöksen liite
Markkinointijohtajan 7.6.2021 § 7 liite 1
Markkinointijohtajan 7.6.2021 § 7 liite 2
Markkinointijohtajan 7.6.2021 § 7 liite 3
Markkinointijohtajan 7.6.2021 § 6 päätöksen liite
Henkilöstöjohtajan 3.6.2021 § 6 päätöksen liite
Henkilöstöjohtaja 3.6.2021 § 5 päätöksen liite

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 260, § 261, § 262, § 263, § 264, § 267, § 268

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto ja peruste:

Päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, jolloin kuntalain (10.4.2015/410) 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 265, § 266

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen-

JOENSUUN KAUPUNGINHALLITUS

Käyntiosoite: Kaupungintalo, Rantakatu 20, 80100 JOENSUU (kello 9.00 - 15.00)

Postiosoite: PL 59, 80101 JOENSUU

Sähköposti: kirjaamo@joensuu.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätöstä koskeva pöytäkirjaote on lähetetty hänelle kirjeellä. Mikäli tiedoksianto on toimitettu saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla asiakirjat asianosaiselle, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan (tavallinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan niin, että päätös on noudettavissa viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta (todisteellinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon vaaditaan oikaisua (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen vaaditaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin oikaisuvaatimusoikeus perustuu, jos oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös ei kohdistu oikaisuvaatimuksen tekijään.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää oikaisuvaatimuksen tekijän laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on oikaisuvaatimuksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä oikaisuvaatimusviranomaiselle.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikaisuvaatimuksen käsittelyyn liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*).

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimusasiakirjat toimittaa oikaisuvaatimusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla oikaisuvaatimusasiakirjat voi lähettää postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen oikaisuvaatimusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen voi lähettää omalla vastuullaan myös sähköpostiviestinä. Tällöin oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen oikaisuvaatimusviranomaisen aukioloajan päättymistä.